

godsdienstwetenschap gemaakt. En, wat nog het droefst is, was vroeger de gemeente nog opgeschikt, toen het ongelooft onder moderne vlag naar optrad, thans dreigt ze weder in te slumen, nu men het onder orthodoxe vlag zoekt binnen te loodsen. Reeds in 1859 had de oude Chantepie uitgeproven, dat het geen eisch der conscientie is, om te gelooven dat de schrijvers der Bijbelboeken in dezen arbeid vrij zijn gebleven van innigzelen van menschele dwaling, wat Groen noopte om zijn vrees uit te spreken, dat op dien weg de Bijbel van lieverlede aan de gemeente zou ontfallen. (Aan den ouden Wormser schreef hij kort voor diens dood: Ik vrees, dat de beduchtheid der Ethische richting voor een leer zonder leven haar allengs zal leiden tot wegeijering der leer, waarin alleen het leven ligt.) In 1875 waren de Irenischen van dit punt nog zóóver verwijderd, dat zij zelf uitspraken, dat wegneming der dogmatiek met vernietiging der heilige godgeleerdheid gelijk stond, en in dat geval op een andere wijze in de behoefte der gemeente moest voorzien worden. En thans? Voor weinige jaren schreef de jonge Dr. Gunning zijn bekend boekje, waarin hij beweerde, dat de Bijbel door kritisch onderzoek moet gezuiverd worden. Te Utrecht had de jonge Valetton in 1882 openlijk aan zijne studenten den twijfel aangegeven als noodzakelijk voor de wijding van het geloof, niet tegenstaande de Schrift den twijfel juist als den eersten oorsprong der zonde aanwijst. Ja, zelfs zóóver ging deze hoogleraar, dat hij zeide: Het hooger onderwijs heeft mij leeren wijzen. Zijn ambtgenoot, de hoogleraar Doedes, had voor een paar jaren durven uitspreken: LIEST U ERGENS: DE DWAAS ZIET IN ZIJN HART: ER IS GEEN GOD; DE VRAAG MAG ZIJN, OF DE DWAAS HIERIN MISSEN NIET GELIJK HEFT, EN HET BESTAAN VAN GOD WEL ZOO ZEKER IS, ALS DE PROFETEN EN APOSTELN HET GELOOFDEN TE ZIJN. 4) Zóóver zonden we reeds weg, dat deze hoogleraar, die vroeger voor de eere Christi streed, thans reeds het taak der wetenschap noemt, om te onderzoeken, of men wellicht moet luisteren naar wat de Schrift de taal van den dwaas, en nog slechts in zijn hart, noemt.

Kindelijk wees spreker nog op de Vrije Universiteit als teeken van terugkeer naar de lijn, waarlangs ons volk zich in zijn beste dagen heeft bewogen. Wel is door den val in het paradijs en het luisteren naar het woord der slang: Gij zult als God zijn, 5) het hart des menschen verdorven en zijn verstand verduisterd maar zelfs bij de heidensche volken der oudheid, gelijk Groen van Prinstere heeft aangevoerd, werd nog erkend, dat het openbaar volksleven onverbreeklijk samenhangt met den godsdienst. Wel hebben de schrijvers over staatsrecht onder die volken steeds hun uitgangspunt gezocht in den godsdienst. Wel is in onze maatschappij sedert eeuwen het gezag des Bijbels erkend, zoodat, welke dwalingen er ook gedreven werden, ieder zich bejegende om aan te toonen, dat zijn stelsel door de Schrift gewaarmerkt werd. Maar sedert de vorige eeuw is dit anders geworden. Toen heeft men het onderstaan om in theorie en praktijk den band tusschen God en den mensch te verbreken. Niet langer de Schrift was kenbron en toetssteen der waarheid, maar de menschele rede zou uitmaken, wat nog van haar voor waar te houden was. Zoo kwam er revolutie ook in de wetenschap. Had men vroeger, door zich bij haar beoefening aan de Schrift te binden, een reeks van vaststaande grondwaarheden als uitgangspunt en daardoor vasten grond onder zijn voeten gehad, nu werd die vastheid prijsgegeven, en werd de waan van morgen maar al te spoedig door den val van heden vervangen. De Costa wees er op, hoe nu de wetenschap geenszins meer diende ter verheerlijking Gods. De studie van den bodem der aarde moest bewijzen, dat Mozes in zijn verhaal van de schepping zich deernig vergist heeft. De sterrekunde leerde, dat het wonder ten tijde van Jozua niet kan gebeurd zijn. De natuurkunde moest dienst doen om te toonen, dat er geen wereld der onzienlijke dingen bestaat. Ook op zedekunde deed zich de invloed van dien omkeer gevoelen. Het huwelijk, van zijn Goddelijken oorsprong beroofd, werd een bloote overeenkomst van twee personen. Nu reeds gaan er stemmen op om het overspel als wettig te doen erkennen. En bij ons, waar God de Heere zijne kerken vóór die eeuwen zoo heerlijk gezuiverd en daardoor ons volk zijn bestaan geschonken had? Helemaal, ook ons volk liet zich door dien stroom medeslepen. En wel was er na zijne tuchting door Napoleon eene verlevendiging van het godsdienstig besef op te merken, maar telkens bleek het, dat men, althans in het openbaar volksleven, geenszins met de revolutie had gebroken. Wel een storm stak er tegen De Costa op, toen hij zijn »Bezwaren tegen den geest der eeuw» — de heilige Paulus zou zeggen: de duisternis der eeuw 6) — blootlegde. Evenals voor Bilderdyk werd ook voor hem de toegang tot den kateder gesloten. En toen Groen, na eerst door dien geest der eeuw te zijn gedreven, openlijk ermede brak, moest hij hetzelfde ondervinden. Hoewel hij reeds in 1848 op de noodzakelijkheid van een eigen hoogeschool had gezinspeeld, waren er in 1880 nog belijders van den Christus, die beweerden, dat het daarvoor nog te vroeg was. En had in 1875 Dr. J. H. Gunning Jr. de noodzakelijkheid erkend van een Christelijke wetenschap tegen de neutrale onzer hoogeschoolen, thans wordt door mannen, die geacht willen worden den Christus der Schriften te belijden, openlijk beweerd, dat geloof en wetenschap niets met elkander van doen hebben en elkander niet raken, dat de wetenschap en het onderzoek vrij moeten blijven van zels niet aan den Bijbel gebonden mogen zijn. Zelfs het recht tot stichting van een hoogeschool werd ons betwist, als alleen aan de overheid of de kerk toekomende. En op de vraag, waarom wij den Gereformeerden in plaats van den algemeenen Christelijken grondslag hebben genomen, antwoordde spreker, dat God de Heere zijne kerken alhier als Gereformeerde kerken heeft doen optreden, gelijk in Duitschland als Lutherische, en daardoor op ons volksleven den Gereformeerden stempel heeft gedrukt. Eerbid voor Gods bezielend eisch dus voor ons volk dien grondslag, en spreker sprak dan ook als zijn overtuiging uit, dat het almeer zoo blijk, dat enkel terugkeer naar de Gereformeerde paden onzer vaders in staat is om de ontkenning van ons volk te stuiten.

Nadat de heer M. Cléban namens de vergadering den spreker hartelijk dank had gezegd voor zijn kernachtige en rijke rede, en haar opgewekt had om iijerig de belangen der Vrije Universiteit te behartigen, werd de samenkomst door Ds. R. Mulder met dankzegging gesloten.

Treurig is nog steeds de houding der Irenischen in deze zaak. Zij doet mij vaak denken aan Groens klacht: »Ik weet het bij ervaring: Jaren achteren bijkans geen antwoord te ont-

vangen, is het grootste onheil, als men, in een onderwerp, dat de dierbaarste volksbelangen betreft, van het gewicht zijner bedenkingen den invloed zijner tegenstanders overtuigd is.» 7) Laat ik daarom onzen irenischen medebelijders dit woord eens mogen voorlezen:

»Ons volk kent zijn verleden niet meer. Hoe langer hoe minder is het geslacht, dat de scholen bezocht, bekend gemaakt met het waarachtig karakter onzer geschiedenis, met het verband tusschen de Hervorming en de wording van onze Nederlandsche natie. Zij weet niet meer, dat het niet alleen »Nederlandsch», maar ook »Gereformeerd» bloed was, dat onze »vaders door de aderen» heeft gevloeid. Wil men onze nationaliteit handhaven, dan zal men het Gereformeerde karakter van ons volk weer dienen te herstellen, en daarin alleen zou de waarborg gevonden zijn tegen annexatie van welken aard ook en van welke zijde dreigend.» 8)

Zóó schreef in 1871 Dr. A. W. Bronsveld.

1) Ned. Ged. Nicuwe Serie V, blz. 134-5. 2) blz. 5. 3) blz. 41. 4) 23 en 25. 5) De student en de predikant tegenover de vrije universiteit, blz. 23. 6) Gen. 3: 7. 7) Ned. Ged. Nicuwe Serie I, blz. 304 en 269. 8) D. H. blz. 188 en 189.

Voor Kinderen.

Opgetrokken uit den kull.

II.

Terwijl nu de mannen daar zoo in benauwdheid des doods nederzaten, drong hun eensklaps een welbekend geluid in de ooren. Wat was dat? 't Was het slaan met hooiwelen waarmee men beproefde door den dikken kolenwand te boren. Zou het baten?

Hoewel het water nog hooger steeg, toch gevoelden de ongelukkigen weer moed. »God zij gedankt!», riepen zij uit, »onze vrienden komen om ons te redden!»

En zoo was het. Twintig sterke mannen hadden zich aan 't werk gezet en sloegen er met alle macht op los om, zoo 't kon, den muur te breken, die hen van hun vrienden scheide. Dag en nacht werd er doorgewerkt. Als de twintig moe werden, losten andere twintig hen af.

Maar dag op dag ging in moeie en angst voorbij, en de muur van steenkool, dien ze eerst dachten weldra te zullen hebben doorgegraven, bleek ongelukkig veel dikker dan die huiten waren hadden gemeend. 't Was alsof men niet vorderde. Soms wilden de mannen het maar wanhopig opgeven. Hun vrienden, dachten zij, konden toch onmogelijk meer in leven zijn. Zij moesten van honger of door het water zijn omgekomen of wel door het mijngas zijn gestikt.

Doch terwijl zij alsoo bij zichzelf overleiden, vernamen zij een slauw geluid. 't Kwam van de mannen daar binnen, die, als we weten, het kloppen konden hooren, en daarop telkens ook door kloppen antwoord gaven. Doch eerst nu de scheidsmuur dunner werd, kon men dat buit-n hooren.

Het geheele dorp, ja, de menschen door heel het land vroegen vroegen elken morgen en elken avond hoe het er mede stond, of er nog hoop was op redding. Maar negen lange, pijnlijke dagen gingen voorbij en de hoop, dat men nog iemand levend vinden zou, was uiterst zwak geworden. Een diepe kull was reeds gegraven, en telkens gingen nieuwe mannen er in om met frische kracht den zwaren arbeid voort te zetten. Wat begonnen was wilden zij teminste met Gods hulp volbrengen.

De mannen daarbinnen zouden het niet lang meer uithouden. Zij wisten, dat de redders, die zij duidelijk konden hooren, nog slechts een paar el ver waren, en die hoop hield hen staande. Maar voor het overige gevoelden zij zich diep ellendig. Koud en hongert lagen zij daar neder op den kille grond. Het weinige voedsel, dat zij bij zich hadden, was verteerd, en daarbij bevonden zij zich in volkomen duisternis, want hun lampen waren lang uit, en de kaarsen opgebrand. 't Was een toestand als wij ons moeilijk kunnen voorstellen; of het nacht of dag was wisten ze niet. Of het ooit voor hen weer dag worden zou evenmin.

Zoo wachtten zij in hopen en vreeën af. Soms hief een van hen een lied aan, doch meestal brachten zij het niet ver. Urenlang sliep nu deze dan gene, en menigmaal vergoot David, de jongen, bittere tranen, als hij wakker werd en zich in den droom verbeeld had, thuis bij zijn moeder te zijn. Dan deden de goede mannen nog hun best om den knaap te troosten en op te beuren, hoe moedeloos ze ook waren, en hoe zwak door gebrek aan voedsel.

»Hooft zij 't wel?« sprak er een op den negenden dag »'t komt nader. Ze zijn er haast.»

»Ze zullen onze lijken wel vinden« riep een ander, die nog bijna geen woord gesproken had. Meteen richtte hij zich op en schreeuwde: »Ik loop door het water heen!« Verschrikt tastten de anderen naar hem en hadden nog 't geluk hem te grijpen en tegen te houden. De man was bijna waanzinnig van angst en uitputting. Ware hij in 't water gelopen, hij zou er zeker 't leven niet afgebracht hebben.

»O Willem! ik heb zoo'n honger riep David!»

»Neem een goeden dronk water, David!«, sprak de ander, die geen beteren raad wist.

Intusschen kwamen de hooiwelers al nader, en dat bemoeidde de mannen in de mijn zoo, dat zij een paalm aanhieven en zongen, al was 't niet met luider stem. Jaist hadden zij geëindigd, toen hun 't geluid van andere stemmen als muziek in de ooren klonk. 't Waren die van hun vrienden.

»Hierheen! Help! We leven nog!« riepen de begravenen, zoo krachtig mogelijk. Hun stemmen werden daarbuiten gehoord en terwijl die daarbinnen den Heere God dankten, ging er onder de redders en al het volk een kreet van gejuich op.

Maar nog moest er veel gebeuren, zou alles goed afloopen. Wel was het nu geen kunst om het dunne muurtje van kool door te slaan, maar achter de gevangenen nog zaten, maar... dat was voor hen en voor de redders even gevaarlijk. Ja de laatste beelden zelfs bij de gedachte, dat de gevangenen ongeduldig zouden worden en zelf beproeven zich te bevrijden.

»Om 't Heeren wil, houdt u bedaar!« riepen zij hun toe, »we komen. Maar doet zelf niets!»

(Slot volgt).

AAN VRAGERS.

Thans een tweede vraag van onzen vriend V. »Waarom zegt men: »Iemand de loef afsteken?«

De loef, dat weet iedereen, staat tegenover de lijf: 't is de windzijde van het schip. Wie nu loefwaarts van een schip komt en dus het voordeel van den wind krijgt, wint het de loef af of steekt die af en komt het vooruit.

Dit is dan ook de betekenis. Als eenige menschen, gelijk de schepen, trachten vooruit te komen, en een weet het den anderen af te winnen, dan zegt men: hij heeft hun de loef afgestoken.

't Is een van de vele uitdrukkingen aan het zeewezen en het varen ontleend, welke in onze taal overvloedig zijn, b. v.:

»Een oog in 't zeil houden.

Het over een anderen boeg gooien.

Schipperen.

Er met vlag en wimpel doorkomen.

Bakzeil halen (bak is *trug*, dus 't zeil inhalen, terugtrekken, denk ook aan achterbak enz.)

Van stuurboord naar bakboord.»

En dergelijke, die algemeen bekend zijn.

HOOGENBEEK.

Gereformeerde Gezindheid.

Doleerende Kerken.

BEDANKT: Gouda en Maarsluis, L. C. Sikkel te Hilward. — Dordrecht, R. Fernhout te Zwalsuis.

Christelijke Gereformeerde Kerk.

BEROEPEN: Schoonhoven, E. Jansen te Heemse (O.) — Silverkreek (Noord-Amerika), L. Stroeve te Bunde c. a. — Brunnisse, J. Robbert te D. Lier. — Uithuizermeeden, F. Moet te Siddeburen.

AANGENOMEN: Charlois, C. A. Kuiper te Nieuw-Vennip. — Sileddrecht, J. R. Dijkstra te Oud-Loozrecht.

BEDANKT: Schiedam, P. Biesterveld te Gorinchem. — Opperdoes, L. Bouwma te Driemstra.

Synodale Genootschapskerk.

TOT DE EVANGELISERING TONDELINGEN:

Door het provinciaal kerkbestuur van Friesland, D. Maerburg, J. H. Schreuder, P. P. Couvret en D. Hiemstra.

Door het provinciaal kerkbestuur van Utrecht: J. Ph. F. van de Plasche te Utrecht, Benning Bolt te Arnhem, W. H. H. Dijkman en Nonhebel.

Door het provinciaal kerkbestuur van Overijssel: G. P. H. H. Vinke en W. J. Jansma.

Door het provinciaal kerkbestuur van Zeeland: A. van der Hoeven te Rotterdam, P. Snoep te Goes, B. van IJsselstein en A. J. van 't Hooft.

ZESTAL: Doornik, Den Boer te Muiden, V. d. Bijgel te Wichmond, V. Dorssen te Varsveld, Lasonder te Oosterwolde, Pierson te Halle en Sanders te Lichtenvoorde. — Leeuwarden, P. H. Herfkens te Dordrecht, J. W. Kautmann te Dinsperlo, J. J. Romijn te Zierikzee, F. J. Moquette te Sneek, S. L. van Stein Callenfels te Heerde, en J. van Walsem te Allen aan den Rijn.

DIENST: Houtrijck en Polanen, P. H. Versteeg te St-Pancras, Hoog te Helvoirt en Kruisberg te Beekbergen. — Blokzijl, Damsch te Oldenzaal, Scholte te Someren en Zeyher te Vollenhove. — Haastma, J. W. Knoetenbelt te Schaarsbergen, B. J. Swaan te Gouda en A. Wartenas te Amersfoort.

TOEGEGEVEN VAN BEROEP: Biervliet, D. Hiemstra, cand. te Franeker.

BEDANKT VOOR TOEGEGEVEN VAN BEROEP: Looisden, J. A. van Wijk te Spijk. — Rijsen, A. J. Woerden te Veenendaal.

BEROEPEN: Stadskanaal, P. F. van den Berg te Bleiswijk. — Surhuisterveen, Thoden van Velzen, cand. pred. te Wardsveld. — Goes, H. A. F. Heinke te Amerongen. — Oosterzee en Echten, A. de Haan te Vliet. — Grootekerk, Kutch Lojans te Enkhuizen. — Houtrijck en Polanen, P. H. Versteeg te St-Pancras. — Wanswold en Jistum (d. Leeuwarden), T. Dalhuijsen te Rouveen. — Cats (Noord-Beveland), W. H. H. Dijkman, cand. te Rotterdam. — Amsterdam, P. H. Herfkens te Dordrecht en C. F. Groenewijer te Apeldoorn. — Waard (Zeeland), D. Meurburg, cand. te Katwijk aan Zee. — Zwolle, A. F. Adriaans te Renwoude. — Waddeboon, J. Cordes te Vorden. — Bellen, H. Nieuw te Dierver. — Stad aan 't Haringvliet, E. Loeu te Gripskerke. — Looisden, Gernis te Alkervoude. — Diemen (cl. Amsterdam), N. Warmolt te Sexbierum. — Noorderdijk (cl. Den Haag), A. J. van 't Hooft, cand. — Schoonhoven, F. Kijfentbelt te Hoelvelaken. — Dammumawoude, J. van der Wiele te Aalsum en Weitem. — Den Hoorn op Texel, W. H. H. Dijkman, cand. te Rotterdam. — Vank, P. Snoep, cand. te Goes. — Nichtevecht, H. M. van Nes, cand. te Driebergen. — Oud-Alblas, J. Bolkestein te Ter Aar. — Beisichem (Geld.), N. Jolles te Donselberg (cl. Denter). — Remesse en Noordwelle, J. Visser te Venhuizen (cl. Hoorn).

AANGENOMEN: Vlaardingen, J. van 't Hooft te Koudkerke. — Hede, D. F. Meisina te Hantum c. a. — Koudum, C. F. S. Rutgers te Daarle. — Wanswold en Jistum (cl. Dolkum), T. Dalhuijsen te Rouveen (O.). — Nijga (cl. Sneek), W. Hoekema te Wageningen.

BEDANKT: Tull en 't Waal en Hondevijk, H. J. P. van der Linden te Schoorweerd. — Musselkanaal, W. Meierink te Nieuwe Pekela. — Ter Aa en Hindeloopen, H. M. van Nes, cand. te Driebergen. — Heerlen, A. P. de Groot te Ophamert. — Gulpen c. a. (cl. Mastricht), W. J. Coenen te Drump (cl. Tiel). — Elburg, P. Bartsa te Wassenaar. — Gasselte-Nijveen (cl. Assen), J. G. de Hoog te Lettelberg (cl. Groningen). — Tjergast, L. Olden te Spijk. — Sommebeek (cl. Brille), E. J. Homoeit te Ophamert. — Goes, H. A. E. Heinke te Amerongen (cl. Wijk bij Duurstede). — Montfoort en Sprang, E. A. Lazord te Oosterwolde (cl. Elburg). — Stavoren, J. Duijsma te Wijk bij Heusden. — Scherpenisse, J. Willems te Heerenveen.

Juffrouw-hulshoudster.

Eene JUFFROUW, van middelbaren leeftijd, biedt zich tegen Augustus als assistentie of als juffrouw van gezelschap aan, daar zij twaalf jaar in een betrekking als zoodanig is werkzaam geweest. Er zal meer op een goede behandeling dan op salaris gelet worden. Adres franco brieven onder letter W., J. H. F. FRITZE, Vrouwjutenland 36, te Delft.

Hoe Friesland van Spanje en Rome verlost werd.

Van de pers gekomen:

SEERP VAN GALEMA

EN ZIJNE TIJDGENOOTEN.

Een verhaal uit de geschiedenis der Hervorming in Friesland, door J. O. LUITINGH.

208 bladzijden, op zwaar papier gedrukt, met eene gravure tegenover den titel, naar eene tekening van R. WITKAMP Jr.

Tegen toezending van een postwissel van f 1.50, waarop staat: »Seerp van Galema», wordt dit belangrijk werk dadelijk franco toegezonden door den uitgever

J. H. VAN PEURSEM te Utrecht.

Vraag de nieuwe catalogi der bereede Amerikaanse oegels van SMITH en WORCESTER.

Hoofd-agentur: Damrak 23, Amsterdam, MAR. BREEBAART.

Grootste voorraad (ongeveer 180 stuks) en fijne sortering voor allerlei gebruik.

Uitgave van HÄVEKER & ZOON te Amsterdam:

HET BOEK RUTH

in Bijbellezingen voor het volk, door Dr. Ph. S. VAN RONKEL.

in fraaien stempelband f 4.60; ingenaaid f 3.90.

Herdruk tegen veel verminderden prijs van drie werkjes van:

THEODORUS VAN DER GROE.

Th. van der Groe. Verhandeling over Hosea 11: 4. »En was hun als degenen, die het juk van op hunne kinnebakken oplichten.« Derde druk. Prijs. f 0.30

Th. van der Groe. Vijftal nagelaten leerredenen, waarvan twee over Openbaringen 2: 11: »Die overwint, zal van den tweeden dood niet beschadigd worden.« En drie over Openbaringen 2: 17: »Die overwint, ik zal hem geven te eten van den manna, dat verborgen is.« Derde druk. Prijs f 0.30

Th. van der Groe. D. letal leerredenen, waarvan eene op Nieuwjaarsdag over Lukas 16: 2 en twee op Paschen over Johannes 20: 11-18 en Philippensen 3: 10. Derde druk. Prijs f 0.25

Alom te verkrijgen. Een ook na toezending van postwissel, waarop duidelijk het verlangde wordt opgegeven, van den uitgever

J. H. VAN PEURSEM te Utrecht.

Binnen enkele dagen komt van de pers:

Het werk van den Heiligen Geest,

DOOR Dr. A. KUYPER.

EERSTE DEEL.

Het werk is compleet in drie deelen (formaat en druk van »Ons Program», 2de uitgave) en beslaat 60 à 70 vel van 16 pagina's.

PRIS f 7.50.

Zoodra het werk geheel verschenen is, worden fraaie stempelbanden tot matigen prijs verkrijgbaar gesteld.

De inteekening kan bij alle boekhandelaren geschieden.

De uitgever, J. A. WORMSER.

Amsterdam, April 1888.

Bij J. A. WORMSER te Amsterdam verscheen:

DE KERKEBOUWEN

VAN DE

Gereformeerde (Hervormde) Kerk in Nederland.

Academisch proefschrift

DOOR

Jhr. Mr. WITSJUS HENDRIK DE SAVORNIN LOHMAN AZ.

24-27 APRIL 1888.

PRIS f 1.25.

Is verschenen bij J. A. WORMSER, te Amsterdam:

OP DEN PINKSTERDAG (MET HEMELVAART).

DOOR Dr. A. KUYPER.

Prijs f 1.20.

Dit werk is het DERDE DEEL van:

Dagen van Goede Boodschap.

Vier deelen: »IN DEN KERSTNACHT», »DE PAASCHMORGEN», »OP DEN PINKSTERDAG», »OUD- en NIEUWJAAR».

Prijs f 3.60 de vier deelen.

Deel IV volgt D. V. in den loop dezes jaars.

GEDRUKT TIR KON. NEDERL. STOOMDRUKKERI, WARMOESTRAAT 106, MSTERDAM.

Uitgave van F. P. D'HUY te Middelburg.

Heden verschijnt de voor deze dagen zoo belangrijke brochure:

VEREENIGING

van de

Nederlandsche Gereformeerden (doleerend-) en de Christelijke Gereformeerden,

DOOR

A. LITTOOY,

Predikant te Middelburg.

Prijs 20 cent.

Bij alle soliede boekhandelaars verkrijgbaar

Bij J. A. WORMSER, te Amsterdam verscheen:

Een uitverkoren vat.

Het leven van Johannes Calvijn voor het Nederlandsche volk beschreven. Met Voorrede van J. J. A. PLOOS VAN AMSTEL, Predikant te Rotterdam. MET PORTERET VAN CALVIJN.

In linnen stempelband f 1.80; ingenaaid f 1.20.

Vrije Universiteit.

Zoo de Heere wil, zal dit jaar de jaarlijkse algemeene vergadering gehouden worden op Donderdag 28 Juni, en 's avonds tevorende ure des gebeds, en wel te Zwolle. Moge de vergadering even opgewekt zijn en van even warme belangstelling getuigen, als die ten vorigen jare te Middelburg, waarvan ook de uitwerking niet is achtergebleven, daar in geen provincie dit jaar van meer toeneeming van belangstelling kan gewaagd worden dan in de provincie Zeeland. Te Zwolle en in Overijssel zijn warme voorstanders van ons beginsel, getuige de afloop der verkiezingen, die zoozeer ten gunste der Christelijk historische partij is geweest. Nadere kennismaking met het doel en streven en de aanvankelijk zoo onmiskenbaar gezegde resultaten van den arbeid der Vrije Universiteit kan ons slechts ten goede komen. Een uitstekend middel voor de nadere kennismaking is steeds gebleken het houden der jaarlijkse vergaderingen op onderscheidene plaatsen van het land.

Ten dringende noodig ik alle vrienden onzer stichting uit, hunne werkzaamheden zóódanig te regelen, dat zij deze vergadering kunnen bijwonen. Zulke bijeenkomsten moeten meer en meer de feestdagen van des Heeren volk zijn, waarbij men samenkomt om zich als één man rondom zijn banier te scharen en zich één te gevoelen in geloof en hoop.

Alle agenten en correspondenten, die hunne opgaven nog niet inzonnen, worden beleefd en dringend verzocht dit ten spoedigste te doen aan het Bureau, Keizersgracht 162, opdat het verslag volledig zij.

W. HOVY.

Is verscheen:

PONTIUS PILATUS

(EENE STUDIE), van Dr. J. WOLTJER.

Prijs f 0.50.

Amsterdam. J. A. WORMSER.

En waar v op het leven staan nogma

Als de w houdt haar de Heere z natuurl. Hij doodslaap ov Hij is het, zijn brachten die schijnba werken doet. Toen nu S ken in Israël uitverkoren i de Heere da de natuur, vrucht in sch Heere der S zou brengen.

Vandaar d het koren n garve moest dom zijn. O garve voor gedragen. E Hij door z tegelijk een verder inkor mocht.

En als da gegaan, en I weken lang den laten a zijns aansch rümen oogst dan mocht l arbeid de e daardoor moe maals een he en nu den garve in de ken brooden het al in zeg en de hulde te brengen.

In het n Pinksteren oogst en P hoogtijden i wekkende w aan graan er het al en w niet uit de was, maar n

Wel had nog gewicht beduidenis, e de gedachten maar uitgang het magtige krachten in onzer spijze toekomstende, inzameling stoffelken st nend herda

Door Ds. die den 25t navolgende s elders vrucht

1. Met sel verbarster toe; en niet i in de bedien

2. De diak tigen Hoogep

3. De elle zijn a. geeste stoffelijk. De drie.

4. De diak en over de el

5. De tege Gods over d en het genie

6. De hoof verkijnt, is i fabriekwaren stelsel in het in de groote wapende vred ning tusschen door de week de vervilling de achterlijk kennis, en he